

УТВЪРЖДАВАМ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3
към чл. 12, ал. 5

СТАНИМИР ПЕЕВ

*Председател на Държавна агенция
"Държавен резерв и военновременни запаси"*

М Е Т О Д И К А

ЗА ПОДГОТОВКАТА И ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПРОВЕРКИ,

ИЗМЕРВАНЕТО

И УСТАНОВЯВАНЕТО НА КОЛИЧЕСТВАТА ДЪРЖАВНИ РЕЗЕРВИ И

ВОЕННОВРЕМЕННИ ЗАПАСИ ОТ МЛЕЧНИ ПРОДУКТИ

(сирене и кашкавал)

Утвърдена със Заповед №РД-10-416/18.12.2017г. изменена и допълнена със
Заповед №РД-10-207/26.08.2021г.

2021г.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Настоящата методика регламентира реда за извършване на проверки, както и начина за измерването, изчисляването и преброяването на съхраняваните във външни съхранители държавни резерви (ДР) и военновременни запаси (ВВЗ) от млечни продукти (сирене и кашкавал).

1.2. Проверките във външните съхранители се извършват от инспектори или от упълномощени от председателя на агенцията длъжностни лица.

1.3. Упълномощените длъжностни лица по т.1.2. се определят със заповед на председателя на агенцията по предложение на главния директор на ГД ДРВВЗЗ или директора на съответната Териториална дирекция „Държавен резерв” (ГД ДР).

1.4. Директорът на ГД ДР в чийто обхват се намира външният съхранител, назначава със заповед комисия наричана за краткост „Комисията”, която да извърши планова или извънредна проверка. Текущи планови проверки се извършват ежемесечно при спазване на ротационния принцип за определяне на членовете на Комисията.

2. ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ

2.1. Преди извършване на проверката Комисията се запознава с:

2.1.1. Документацията относно съхраняваните ДР и/или ВВЗ:

- договор за съхранение
- документи от последната инвентаризация
- документи от последната проверка, в т. ч. дадени предписания
- договори за доставка и реализация
- приемателни актове и/или предавателни сведения
- съставени актове за установяване на административно нарушение /АУАН/ и издадени Наказателни постановления /НП/

- извлечение от счетоводна сметка, по която се водят съответните наличности

- ведомост за движение на наличностите на материали и стоки

- документи във връзка с водени съдебни дела

2.1.2. Правния статут на съхранителя (регистрация, представляващ/и съхранителя, начин на представляване, седалище, адреси на управление и кореспонденция, телефони, факс и други данни), чрез справки в:

- Търговския регистър;

- Регистър „Булстат”;

- наличните правно-информационни системи.

3. ОБХВАТ НА ПРОВЕРКИТЕ

3.1. Комисията извършва проверки по документи и на място:

3.1.1. Проверката по документи включва преглед на:

- Ветеринарно-медицинско разрешително на фирмата-съхранител за извършване на дейности, свързани със суровини и хранителни продукти от животински произход.

- Протоколи за изпитване, издадени от акредитирана лаборатория от системата на Националната ветеринарно медицинска служба и/или документ издаден от лабораторията на съхранителя от взети проби сирене и кашкавал за анализ на основните качествени показатели, като взимането на проби от млечни продукти се извършва съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 707:2008. Документите за качество следва да са представителни за цялото съхраняваното количество млечни продукти за ДР и/или ВВЗ.

3.1.2. Заделеното количество млечни продукти следва да е съпроводено от документи за качество, които са валидни за срока на съхранение. Съхранителят е длъжен да документира всяко обновяване, като към водената от него документация следва да приложи документ за качество на обновеното количество.

3.1.3. Проверката на място се извършва в мястото на съхранение на ДР и/или ВВЗ от млечни продукти. Длъжностните лица, осъществяващи проверка на място, имат право:

- на достъп в помещенията, в които се извършва съхранението на ДР и/или ВВЗ;
- да изискват представянето на документите, които съгласно нормативните изисквания трябва да се намират в мястото на проверката;

3.1.4. Ако при проверката на място бъде констатирана липса на документи, удостоверяващи спазването на установените изисквания, на проверяваното лице се определя подходящ срок за представянето им.

3.2. След получаване на достъп до местата за съхранение на ДР и/или ВВЗ от млечни продукти комисията трябва да направи проверка на:

3.2.1. съхраняваните количества, съгласно договора за съхранение;

3.2.2. качеството, съгласно БДС или действащите нормативни изисквания;

3.2.3. технологичното състояние и технологична документация:

- дата на производство;
- наименованието на млечния продукт;
- дата на заделяне като ДР и/или ВВЗ;
- срок на годност;
- дата на последно обновяване;
- има ли съответствие на заделената марка млечен продукт и установената при проверката;

- има ли възможност за обновяване на материалите;

- безопасност и условия на съхранение на млечните продукти, съгласно европейските изисквания - Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския Парламент и Съвета на ЕС, регламентиращ хигиената при производство на хранителни продукти и изискванията към складовете за съхранение на млечни продукти;

3.3. Комисията проверява дейността на назначената от съответния съхранител постоянна комисия по управление на държавните резерви и военновременните запаси, като отбелязва дали са спазени изискванията на НУРОДРВВЗ.

4. УСТАНОВЯВАНЕ НА НАЛИЧНИ КОЛИЧЕСТВА

4.1. Признават се за ДР и/или ВВЗ и подлежат на отчет само количествата сирене и кашкавал, преминали целия период на зреене съгласно технологичната документация на производителя, в търговска опаковка, тенекии или пити и годни за експедиция и върху които е маркирана партидата, датата на производство и срок на годност.

4.2. За установяването на количеството на млечни продукти Комисията е длъжна да определи фактичската им наличност при спазване актуалните разпоредби на Наредбата за предварително опаковани количества продукти приета с ПМС № 41 от 19.02.2003 г. (ДВ, бр. 19 от 28.02.2003 г.), като извършва следното:

4.2.1. За сирене:

- Преброяват се тенекиите сирене от всяка една партида (период - месец), поотделно за ДР и ВВЗ.

- Произволно се отварят тенекии от всяка една партида за определянето на нетното тегло чрез претегляне на сухото съдържание в една тенекия (без саламурата, добре изцедено). Броят на отваряните тенекии следва да е пропорционален на съхраняваното количество, при спазване на правилото от всяка партида (период - месец), да се отварят по минимум две произволно избрани тенекии, като за количество:

- до 10 тона сирене - 2 тенекии

- от 10 тона до 20 т сирене - 4 тенекии

- от 20 тона до 30 т сирене - 6 тенекии и т. н.

- След отваряне при температура на помещението 18 – 20° С се извежда течната среда (саламурата) и се определят действителните нетни количества на предварително опакования с различно тегло продукт като се изчисляват след определяне на представителната извадка от тенекии (по горното правило).

- Изчислява се средното тегло на продукта в отворените тенекии и се умножава по броя на тенеките, с което се установява действителното нетно тегло по директен метод.

- Определя се количеството съхранявано сирене, като сума от количествата на всяка партида, поотделно за ДР и ВВЗ.

4.2.2. За кашкавал:

- Преброяват се питите кашкавал от всяка една партида (период - месец), поотделно за ДР и ВВЗ;

- Определя се средното тегло на питите от всяка партида, като произволно се избераат и претеглят минимум два броя пити, от всяка партида (период - месец), за количество:

- до 10 тона кашкавал - 2 пити/ за разфасовка на пита под 1 кг – 2 кашона

- от 10 тона до 20 т кашкавал - 4 пити/ за разфасовка на пита под 1 кг – 4 кашона

- от 20 тона до 30 т кашкавал - 6 пити/ за разфасовка на пита под 1 кг – 6 кашона и т.н.

- Установява се количеството кашкавал от всяка партида чрез умножаване на преброените пити по определеното средно тегло за партидата от претегленото.

- Определя се количеството съхраняван кашкавал като сума от количествата от всяка партида, поотделно за ДР и ВВЗ.

4.3. При определяне на количеството на млечните продукти се използват само везни, преминали метрологичен контрол, които задължително са проверени и калибрирани в резултат на осъществен метрологичен надзор по Закона за измерванията от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

4.4. Установените количества относно резултатите от изчисленията се вписват подробно в констативен протокол по утвърдения образец, поотделно за ДР и ВВЗ.

5. КОНТРОЛ ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО

5.1. (изм. - Заповед №РД-10-207/26.08.2021г. влиза в сила от 04.11.2021г.) Качеството на проверяваните млечните продукти (сирене и кашкавал), съхранявани за ДР и/или ВВЗ следва да отговарят на Наредбата за специфичните изисквания към млечните продукти приета с ПМС № 260 от 29.07.2021г., (ДВ бр.64 от 03.08.2021г.) като съответстват по качествени характеристики на заделената за ДР и ВВЗ марка млечен продукт.

5.2. При проверки на съхранители на млечни продукти служителите на агенцията ползват:

- изискванията за хладилен склад за суровини и храни съгласно „Хигиенния пакет” на ЕС (Регламент (ЕО) 852 / 2004, Регламент (ЕО) 853 / 2004 на ЕП и Съвета за общите и специфични изисквания към хигиената при производство на храни)

- БДС за суровините влагани в производството, качествените показатели на готовите млечни продукти, предлагани за консумация от населението, съгласно обявените в търговската дейност на фирмата - производител и условията за съхранение на млечни продукти.

6. УСЛОВИЯ НА СЪХРАНЕНИЕ

6.1. (изм. - Заповед №РД-10-207/26.08.2021г.) „Сирене бяло саламурено от краве мляко” е необходимо да отговаря на предвидените в БДС 15:2010 състав и качествени показатели и да е в съответствие със Заповед № РД-09-139/ 21.03.2016 г. на министъра на земеделието и храните.

6.2. Заделеното за ДР и/или ВВЗ сирене бяло саламурено от краве мляко се съхранява при условия, определени в действащия стандарт.

6.2.1. Хладилният склад, определен за съхранение на „Сирене бяло саламурено от краве мляко” трябва:

- да бъде одобрен, съгласно европейските изисквания, от съответния компетентен орган, извършващ официален контрол на храни от животински произход, респективно млечни продукти;

- да осигурява условия за безопасност на съхраняваните млечни продукти на основата на системи за самоконтрол и проследяемост;

- да се поддържа непрекъсната хладилната верига за гарантиране безопасността на съхраняваните храни.

6.2.2. При хладилното съхранение на млечните продукти трябва да се прилагат разработени правила за добра хигиенна практика и процедури, основаващи се на принципите на системата HACCP.

6.2.3. Сирене от краве мляко се съхранява в хладилни помещения при температура: от -2° до 4° C, със срок на минимална трайност от датата на производството - 12 месеца.

6.3. (изм. - Заповед №РД-10-207/26.08.2021г.) „Кашкавал” от краве мляко е необходимо да отговаря на БДС 14:2010 състав и качествени показатели и да е в съответствие със Заповед № РД-09-140/21.03.2016 г. на министъра на земеделието и храните, както и на изискванията към суровините. Заделеният за ДР и/или ВВЗ „Кашкавал” от краве мляко, се съхранява при условията определени в действащият стандарт.

6.3.1. Хладилният склад определен за съхранение на „Кашкавал” от краве мляко:

- да бъде одобрен, съгласно европейските изисквания, от съответния компетентен орган, извършващ официален контрол на храни от животински произход, респективно млечни продукти.

- да осигурява условия за безопасност на съхраняваните млечни продукти на основата на системи за самоконтрол и проследяемост.

- да се поддържа непрекъсната хладилната верига за гарантиране безопасността на съхраняваните храни.

6.3.2. При хладилното съхранение на млечните продукти трябва да се прилагат разработени правила за добра хигиенна практика и процедури, основаващи се на принципите на системата HACCP.

6.3.3. Кашкавалът от краве мляко се съхранява в хладилни помещения при температура: от -2° до 4° C, със срок на минимална трайност от датата на производството - 10 месеца.

6.4. Освен документално, комисията установява качеството на млечните продукти визуално и органолептично. При установяване на отклонения във външния вид и характерния мирис и/или по необходимост, комисията изисква в нейно присъствие, съхранителя да организира вземането на проби и извършването на анализ на съхраняваните количества млечни продукти за ДР и/или ВВЗ в акредитирана лаборатория. Резултатите от анализа се сравняват на принципа на съответствието с резултатите от представените на комисията протоколи.

6.5. (изм. - Заповед №РД-10-207/26.08.2021г.) Транспортирането на съхраняваните за ДР и/или ВВЗ продукти от краве мляко трябва да е съобразено с законовите изисквания, както и с Наредба за ветеринарно-санитарния надзор при превоза на животни и животински продукти с автомобилни превозни средства и Наредба № 2 от 23.02.2017г. за специфичните изисквания за производство, събиране, транспортиране и преработка на сурово краве мляко, предлагането на пазара на мляко и млечни продукти и официалния им контрол.

7. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕРКАТА

7.1. Служителите на ДА ДРВВЗ, извършващи проверките, трябва да направят описание на местата и условията за съхранение на материалите, както и на

предприетите мерки за охрана на съхраняваната продукция. В констативния протокол изрично трябва да се посочи мястото на съхранение (склад №, хладилна камера №) и заетата от продукцията полезна площ.

7.2. Материалите, собственост на ДА ДРВВЗ, трябва да се съхраняват отделно от другата продукция, като за идентифицирането им се поставят обозначителни табелки с информация за: наименование на млечния продукт, № на партидата, количество и датата на производство, срок на годност, съответно за запасите от ДР и/или ВВЗ.

7.3. При извършване на проверката Комисията, описва:

7.3.1. номера и датата на договора за съхранение на ДР и/или ВВЗ, между кого е сключен, кога изтича и предприети ли са действия по подновяването му;

7.3.2. окомплектована ли е документацията по съхраняваните ДР и/или ВВЗ и къде се съхранява (има ли регистратура за КИ и какъв е нейният номер);

7.3.3. заведени ли са материалите ДР и/или ВВЗ зад балансово, количествено и стойностно в счетоводството на външния съхранител, като „Стоки на отговорно пазене”, съгласно изискванията на Закона за счетоводството и чл. 15 ал.1 от НУРОДДРВВЗ; като се изисква от външния съхранител инвентаризационен протокол на чуждите активи и Аналитична оборотна ведомост на заведените чужди активи;

7.3.4. резултатите от последната проведена инвентаризация;

7.3.5. дали се изготвя правилно Ведомостта за движение на наличностите на материали и стоки и представя ли се в срок в ТД ДР. Ако няма ведомост или тя не е изготвена и представена в срок, се търси съответната отговорност съгласно ЗДРВВЗ;

7.3.6. има ли промяна на ръководния състав и на материалноотговорните лица на съхранителя и/или промяна на собствеността на складовите вместимости от предходната проверка и уведомена ли е ТД ДР в 14 - дневен срок.

7.4. Комисията дава заключение относно воденето и отчетността на документацията за периода от предходната до текущата проверка.

7.5. Всички установени при проверката факти и обстоятелства се документират и отразяват подробно съгласно утвърдения от председателя на агенцията образец на констативен протокол.

7.6. Качеството на млечните продукти се отразява подробно и от прилаганите протоколи от изпитвания следва да е видно за какво количество и от коя партида са проверяваните млечни продукти.

7.7. Описват се приложените към констативния протокол документи - ако се прилагат копия, те следва да бъдат заверени с текст „Вярно с оригинала”, подпис на длъжностно лице и печат. Ако не се прилагат документи, вместо т. 1 се записва „Към протокола не се прилагат документи.

7.8. Задължителните предписания, дадени от инспектори и упълномощени лица на външните съхранители, могат да включват мерки и действия относно възстановяване, обновяване, състоянието и местата за съхранение на количествата държавни резерви и военновременни запаси от млечни продукти. Задължителните предписания следва да бъдат формулирани изчерпателно, точно и ясно.

7.9. В случай че при проверката е установено нарушение, определен инспектор или упълномощено лице съставят акт за установяване на административно нарушение, в който подробно и точно следва да бъдат описани всички обстоятелства, включително дата или период и място на извършването както и всички фактическите обстоятелства свързани с нарушението.